

Briuselis, 2025 m. liepos 31 d.
(OR. en)

11314/25
ADD 1

Tarpinstitucinė byla:
2025/0243 (NLE)

COPEN 201
DROIPEN 78
JAI 1041
ENV 705
RELEX 1010

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. liepos 29 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 433 annex
Dalykas:	PRIEDAI prie pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę pasirašymo Europos Sąjungos vardu

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 433 annex.

Pridedama: COM(2025) 433 annex

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 07 29
COM(2025) 433 final

ANNEXES 1 to 2

PRIEDAI

prie

pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

**dėl Europos Tarybos konvencijos dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę
pasirašymo Europos Sąjungos vardu**

134-oji Ministrų Komiteto sesija

(2025 m. gegužės 13–14 d., Liuksemburgas)

Europos Tarybos konvencija dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę

PREAMBULĖ

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos šios Konvencijos signatarės,

prisimindamos 4-ajame Europos Tarybos valstybių ir vyriausybių vadovų aukščiausiojo lygio susitikime (2023 m. gegužės 16–17 d., Reikjavikas) priimtą Reikjaviko deklaraciją, kurioje Europos Tarybos valstybių ir vyriausybių vadovai pareiškė įsipareigojimą stiprinti savo darbą Europos Taryboje aplinkos aspektų, susijusių su žmogaus teisėmis, srityje, nustatyti žmogaus teisių problemas, kurias lemia trejopa planetos krizė – tarša, klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimas, ir padėti rengti bendrus atsakomuosius veiksmus;

prisimindamos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (ETS Nr. 5, 1950 m.) ir jos protokolus, Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvenciją (ETS Nr. 104, 1979 m.) ir Europos Tarybos kraštovaizdžio konvenciją (ETS Nr. 176, 2000 m.);

atsižvelgdamos į Europos konvenciją dėl ekstradicijos (ETS Nr. 24, 1957 m.) ir jos protokolus, Europos konvenciją dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose (ETS Nr. 30, 1959 m.) ir jos protokolus, Europos konvenciją dėl tarptautinio baudžiamųjų nuosprendžių pripažinimo (ETS Nr. 70, 1970 m.), Europos konvenciją dėl baudžiamojo proceso perdavimo (ETS Nr. 73, 1972 m.), Baudžiamosios teisės konvenciją dėl korupcijos (ETS Nr. 173, 1999 m.), Konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų (ETS Nr. 185, 2001 m.) ir jos protokolus bei Europos Tarybos konvenciją dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo (CETS Nr. 198, 2005 m.);

atsižvelgdamos į Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108, 1981 m.) ir Protokolą, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu, (CETS Nr. 223, 2018 m.);

prisimindamos toliau išvardytas Ministrų Komiteto rekomendacijas Europos Tarybos valstybėms narėms: Rekomendaciją Nr. R (88) 18 dėl juridinio asmens statusą turinčių įmonių atsakomybės už nusikalstamas veikas, padarytas joms vykdant savo veiklą, Rekomendaciją Nr. R (96) 8 dėl Europos nusikalstamumo politikos pokyčių laikais, Rekomendaciją Rec(2001) 11, nustatančią kovos su organizuotu nusikalstamumu principus, Rekomendaciją CM/Rec(2014) 7 dėl pranešėjų apsaugos, Rekomendaciją CM/Rec(2022) 9 dėl liudytojų ir asmenų, bendradarbiaujančių su teisėsaugos institucijomis, apsaugos ir Rekomendaciją CM/Rec(2022) 20 dėl žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos;

prisimindamos Europos Tarybos Ministrų Komiteto rezoliuciją (77) 28 dėl baudžiamosios teisės indėlio į aplinkos apsaugą;

prisimindamos Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją 2398 (2021) ir Rekomendaciją 2213 (2021) „Baudžiamosios ir civilinės atsakomybės klausimų sprendimas klimato kaitos kontekste“, Rezoliuciją 2477 (2023) ir Rekomendaciją 2246 (2023) dėl ginkluotų konfliktų poveikio aplinkai, taip pat Rekomendaciją 2272 (2024) „Žmogaus teisės į saugią, švarią, sveiką ir tvarią aplinką integravimas į Reikjaviko procesą“, kuriose raginama pripažinti ekocidą, jau reglamentuotą tam tikrų Europos Tarybos valstybių narių teisėje ir svarstomą tarptautiniu lygmeniu;

atsižvelgdamos į Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, kurioje nustatyti svarbūs žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos standartai;

turėdamos omenyje 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1203 dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamos direktyvos 2008/99/EB ir 2009/123/EB;

atsižvelgdamos į Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (1992 m.) ir Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančioms sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (1998 m.);

turėdamos omenyje Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (2000 m.) ir Jungtinių Tautų konvenciją prieš korupciją (2003 m.);

turėdamos omenyje Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (CITES, 1973 m.) ir Jungtinių Tautų biologinės įvairovės konvenciją (1992 m.);

turėdamos omenyje Tarptautinę konvenciją dėl teršimo iš laivų prevencijos (MARPOL, 1973 m.) ir jos protokolus, Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS konvencija, 1974 m.), Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS, 1982 m.), Tarpvalstybinių vandentakių ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo konvenciją (1992 m.) ir Honkongo tarptautinę konvenciją dėl saugaus ir aplinkai tinkamo laivų perdirbimo (2009 m.);

turėdamos omenyje Branduolinių medžiagų fizinės saugos konvenciją (1979 m.) ir jos pakeitimą, Tolumų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvenciją (1979 m.), Monrealio protokolą dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (1987 m.), Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės (1989 m.), Konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (1991 m.), Branduolinės saugos konvenciją (1994 m.), Jungtinę panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvenciją (1997 m.), Stokholmo konvenciją dėl patvariųjų organinių teršalų (2001 m.) ir Minamatos konvenciją dėl gyvsidabrio (2013 m.);

prisimindamos Jungtinių Tautų konferencijos žmogaus aplinkos klausimais (1972 m.) deklaracijos ir Jungtinių Tautų Rio de Žaneiro deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros (1992 m.) principus;

prisimindamos 2015 m. gruodžio 12 d. 21-ojoje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (COP 21) priimtą ir 2016 m. balandžio 22 d. pasirašyti pateiktą Paryžiaus susitarimą, COP 26 priimtą Glazgo klimato paktą, COP 28 patvirtintus pirmojo bendros pažangos įvertinimo rezultatus ir 2022 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų biologinės įvairovės konvencijos šalių priimtą Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją;

prisimindamos toliau nurodytas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijas: 2020 m. gruodžio 16 d. A/RES/75/196 „Jungtinių Tautų nusikalstamumo prevencijos ir

baudžiamosios teisenos programos, visų pirma jos techninio bendradarbiavimo pajėgumų, stiprinimas“; 2021 m. gruodžio 16 d. A/RES/76/185 „Nusikaltimų, darančių poveikį aplinkai, prevencija ir kova su jais“; 2022 m. liepos 28 d. A/RES/76/300 „Žmogaus teisė į švarią, sveiką ir tvarią aplinką“ ir 2023 m. rugpjūčio 25 d. A/RES/77/325 „Kova su neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais“;

prisimindamos toliau nurodytas Jungtinių Tautų Ekonominės ir Socialinės Tarybos rezoliucijas: 2013 m. liepos 25 d. Rezoliuciją 2013/40 „Nusikalstamumo prevencija ir baudžiamosios teisenos atsakas į neteisėtą prekybą saugomomis laukinės faunos ir floros rūšimis“, 2008 m. liepos 24 d. Rezoliuciją 2008/25 „Tarptautinis bendradarbiavimas neteisėtos tarptautinės prekybos miško produktais, įskaitant medieną, laukinę gyvūniją ir kitus miško biologinius išteklius, prevencijos ir kovos su ja srityje“ ir 1996 m. liepos 23 d. Rezoliuciją 1996/10 „Baudžiamosios teisės vaidmuo saugant aplinką“;

prisimindamos 2021 m. kovo 7–12 d. Kiote (Japonija) surengtame 14-ajame Jungtinių Tautų kongrese nusikalstamumo prevencijos ir baudžiamosios teisenos klausimais priimtą Kioto deklaraciją dėl nusikalstamumo prevencijos, baudžiamosios teisenos ir teisinės valstybės principų stiprinimo: siekio įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarę iki 2030 m.;

prisimindamos toliau nurodytas Jungtinių Tautų konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą šalių konferencijos rezoliucijas: 2022 m. spalio mėn. Rezoliuciją 11/3 „Vyriausybių ekspertų techninės pagalbos klausimais darbo grupės ir Tarptautinio bendradarbiavimo darbo grupės bendrų teminių diskusijų dėl Jungtinių Tautų konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą taikymo siekiant užkirsti kelią tarptautiniams organizuotiems nusikaltimams, darančiams poveikį aplinkai, ir su jais kovoti rezultatai“, 2022 m. gegužės mėn. Nusikaltimų prevencijos ir baudžiamosios justicijos komisijos rezoliuciją 31/1 „Tarptautinio bendradarbiavimo siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai laukiniais augalais ir gyvūnais ir su ja kovoti teisinės sistemos stiprinimas“, taip pat 2020 m. spalio mėn. Rezoliuciją 10/6 „Nusikaltimų, darančių poveikį aplinkai, priklausančių Jungtinių Tautų konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą taikymo sričiai, prevencija ir kova su jais“, ir

pripažindamos pagrindinį valstybių vaidmenį ir atsakomybę nustatant savo politiką ir strategijas, skirtas nusikaltimų aplinkai prevencijai ir kovai su jais;

atsižvelgdamos į esamus nusikaltimų aplinkai keliamų išlaidų mokslinius tyrimus;

pripažindamos, kad organizuoto nusikalstamumo aplinkai veikla trukdo ir kenkia valstybių pastangoms saugoti aplinką, skatinti teisinę valstybę ir siekti darnaus vystymosi;

pripažindamos, kad nusikaltimai aplinkai daro neigiamą poveikį ekonomikai, visuomenės sveikatai, žmonių saugai, apsirūpinimo maistu saugumui, pragyvenimo šaltiniams ir buveinėms;

pripažindamos esminį veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo vaidmenį užkertant kelią nusikaltimams aplinkai ir su jais kovojant ir šiuo tikslu pripažindamos, kad svarbu aptarti bei šalinti tarptautines problemas ir kliūtis, trukdančias tokiam bendradarbiavimui, ir veiksmingai į jas reaguoti;

taip pat pripažindamos svarbų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant privatųjį sektorių, pilietinę visuomenę, nevyriausybinės organizacijas, žiniasklaidą, akademinę bendruomenę ir mokslo bendruomenę, indėlį užkertant kelią nusikaltimams aplinkai ir kovojant su jais;

be to, pripažindamos, kad aplinkos apsaugos srityje pilietinė visuomenė, įskaitant nevyriausybinės aplinkosaugos organizacijas, atlieka svarbų vaidmenį didinant visuomenės

informuotumą aplinkosaugos klausimais ir nusikaltimų aplinkai prevencijos bei nustatymo srityje;

pripažindamos juridinių asmenų atliekamo išsamaus patikrinimo svarbą siekiant užtikrinti aplinkos apsaugą ir užkirsti kelią nusikaltimams aplinkai;

pripažindamos, kad nusikaltimai aplinkai daro vis didesnę eksteritorinę poveikį ir pasireiškia tarptautine neteisėta prekyba, kuri kartu su spartėjančiais degradacijos reiškiniais (klimato kaita, biologinės įvairovės nykimu, gamtos išteklių išsekvojimu, buveinių naikinimu ir t. t.) skatina nustatyti bendrus būtiniausias baudžiamosios teisės standartus, kurie būtų bendros ir bendradarbiavimu grindžiamos tarptautinės sistemos dalis;

pripažindamos, kad nusikaltimai aplinkai gali būti įvairių formų, kurias teisėje reikia nustatyti, apibrėžti ir kriminalizuoti aiškiai, veiksmingai ir proporcingai, visapusiškai laikantis teisėtumo principo;

pripažindamos, kad kai kurie tyčiniai veiksmai, kuriems taikoma ši Konvencija, gali padaryti ypač didelę žalą aplinkai ir kad tai turėtų būti pripažinta itin sunkiu nusikaltimu,

susitarė:

I skyrius. Tikslai, taikymo sritis, apibrėžtys ir nediskriminavimas

1 straipsnis. Konvencijos tikslai

1. Šios Konvencijos tikslai:

- (a) veiksmingai užkirsti kelią nusikaltimams aplinkai ir su jais kovoti;
- (b) skatinti ir stiprinti nacionalinę ir tarptautinę bendradarbiavimą kovojant su nusikaltimais aplinkai;
- (c) nustatyti būtiniausias taisykles, kuriomis valstybės galėtų vadovautis rengdamos savo nacionalinės teisės aktus,

ir taip skatinti ir stiprinti aplinkos apsaugą.

2. Siekiant užtikrinti, kad šios Konvencijos nuostatos Šalys įgyvendintų veiksmingai, joje nustatomas specialus stebėsenos mechanizmas.

2 straipsnis. Konvencijos taikymo sritis

1. Ši Konvencija taikoma nusikalstamų veikų, pripažintų pagal šią Konvenciją, prevencijai, nustatymui, tyrimui, baudžiamajam persekiojimui ir sankcijų taikymui už jas.

2. Ši Konvencija taikoma taikos metu ir ginkluoto konflikto, karo ar okupacijos metu.

3 straipsnis. Terminų apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

- (a) neteisėtas – pažeidžiantis vidaus įstatymą, kitą teisės aktą, administracinę nuostatą ar kompetentingos institucijos priimtą sprendimą, kuriais siekiama apsaugoti aplinką. Veiksmai laikomi neteisėtais, net jei buvo veikiami pagal Šalies kompetentingos valdžios institucijos leidimą, jeigu leidimas gautas sukčiavimo, korupcijos, grasinimo arba prievartos būdu;
- (b) vanduo – visų kategorijų paviršinis vanduo, įskaitant upes, ežerus, tarpinius vandenį, priekrantės vandenį, visi požeminio vandens telkiniai ir visi jūrų vandenys, įskaitant vandenynus ir jūras;

- (c) ekosistema – dinamiška augalų, grybų, gyvūnų ir mikroorganizmų bendrijų ir jų negyvosios aplinkos, kurios sąveikauja kaip funkcinis vienetas, visuma. Ji apima buveinių tipus, rūšių buveines ir rūšių populiacijas;
- (d) atliekos – bet kokia medžiaga ar objektas, kurio turėtojas atsikrato, ketina atsikratyti arba privalo atsikratyti.

4 straipsnis. Nediskriminavimo principas

Šalys užtikrina, kad šios Konvencijos nuostatos būtų įgyvendinamos nediskriminuojant jokių pagrindų, pavyzdžiui, dėl lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, amžiaus, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, seksualinės orientacijos, sveikatos būklės, negalios ar kitokio statuso.

II skyrius. Integruota politika ir duomenų rinkimas

5 straipsnis. Visapusiška ir suderinta politika

1. Šalys imasi būtinų įstatyminių ar kitų priemonių, kad priimtų ir įgyvendintų veiksmingą, visapusišką ir sudertintą politiką, apimančią atitinkamas priemones, skirtas užkirsti kelią bet kokioms pagal šią Konvenciją pripažintoms nusikalstamoms veikoms ir su jomis kovoti.
2. Šalys imasi būtinų įstatyminių ar kitų priemonių, kad nustatytų tinkamus koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmus strateginiu ir operatyviniu lygmeniu tarp visų savo kompetentingų institucijų, dalyvaujančių pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų prevencijoje ir kovojančių su jomis. Tokiais mechanizmais siekiama:
 - (a) užtikrinti bendrą supratimą apie baudžiamojo ir administracinio vykdymo ryšį, taip pat bendrų prioritetų ir praktikos priėmimą;
 - (b) keistis informacija strateginiais ir operatyviniais tikslais, laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų ribų, įskaitant duomenų apsaugos teisės normas; taip pat
 - (c) keistis geriausios praktikos pavyzdžiais.
3. Šalys, atsižvelgdamos į savo konstitucines tradicijas, teisės sistemas ir nacionalines aplinkybes, apsveria galimybes paskirti arba įsteigti vieną ar daugiau oficialių institucijų, atsakingų už politikos ir priemonių, skirtų užkirsti kelią pagal šią Konvenciją pripažintoms nusikalstamoms veikoms ir su jomis kovoti, koordinavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą.
4. Priemonės, kurių imamasi pagal šį straipsnį, apima visus susijusius subjektus, pavyzdžiui, vyriausybines agentūras, nacionalinius, regioninius ir vietos parlamentus ir valdžios institucijas, įskaitant teismines institucijas, prokurorus, teisėsaugos institucijas ir, kai tinkama, nevyriausybines organizacijas bei kitas atitinkamas organizacijas ir subjektus.
5. Šalys, atsižvelgdamos į savo konstitucines tradicijas, teisės sistemas ir nacionalines aplinkybes bei deramai laikydamosi teisės normų, kuriomis reglamentuojamas teisininkų statusas ir funkcijos, apsveria galimybes paskirti specializuotus tyrimo padalinius, prokurorus ir teisėjus dirbti pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir teismo sprendimų priėmimo srityse.

6 straipsnis. Nacionalinė strategija

Šalys imasi būtinų įstatyminių ar kitų priemonių siekdamas parengti ir paskelbti nacionalinę pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų prevencijos ir kovos su jomis strategiją, kurioje išdėstomi:

- (a) nacionalinės politikos šioje srityje tikslai ir prioritetai;
- (b) kompetentingų institucijų funkcijos ir atsakomybės sritys;
- (c) reikalingi ištekliai ir kaip bus remiama užkardymo specialistų specializacija;
- (d) reguliaraus vertinimo, ar įgyvendinami minėtos nacionalinės strategijos tikslai, tvarka; taip pat
- (e) tarptautinių tinklų, sprendžiančių klausimus, tiesiogiai susijusius su pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų ir susijusių pažeidimų prevencija ir kova su jais, pagalba.

7 straipsnis. Ištekliai

Šalys skiria tinkamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius bet kurios pagal šią Konvenciją pripažintos nusikalstamos veikos prevencijai ir kovai su ja.

8 straipsnis. Specialistų mokymas

1. Šalys, deramai laikydamosi teisės normų, kuriomis reglamentuojamas teisininkų statusas ir funkcijos, organizuoja tinkamus, reguliarius, daugiadalykius techninius ir teisinius mokymus atitinkamiems specialistams, dirbantiems pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo, baudžiamojo persekiojimo už jas ir teismo sprendimų priėmimo srityse.
2. Šalys skatina į šio straipsnio 1 dalyje nurodytus mokymus įtraukti nurodymus dėl koordinuoto tarpžinybinio bendradarbiavimo, kad būtų galima visapusiškai ir tinkamai nagrinėti perduotas bylas dėl pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų.

9 straipsnis. Duomenų rinkimas ir moksliniai tyrimai

1. Siekdamas įgyvendinti šią Konvenciją, Šalys įsipareigoja:
 - (a) reguliariai rinkti atitinkamus statistinius duomenis apie bylas dėl pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų ir
 - (b) skatinti mokslinius tyrimus nusikaltimų aplinkai srityje, siekiant išsiaiškinti pagrindines jų priežastis ir padarinius, dažnumą ir apkaltinamųjų nuosprendžių skaičių, taip pat priemonių, kurių imamasi šiai Konvencijai įgyvendinti, veiksmingumą.
2. Pagal šį straipsnį surinktą informaciją Šalys pateikia Šalių komitetui, kaip nurodyta šios Konvencijos 46 straipsnyje.
3. Šalys imasi būtinų įstatyminių ar kitų priemonių užtikrinti, kad pagal šį straipsnį surinkta informacija būtų prieinama visuomenei.

III skyrius. Prevencija

10 straipsnis. Bendrieji įsipareigojimai

Šalys, prireikus bendradarbiaudamos su pilietine visuomene ir nevyriausybinėmis organizacijomis, imasi būtinų įstatyminių ar kitų priemonių, kad užkirstų kelią bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui padaryti pagal šią Konvenciją pripažintą nusikalstamą veiką.

11 straipsnis. Sąmoningumo ugdymas

1. Šalys, prireikus bendradarbiaudamos su pilietine visuomene ir nevyriausybinėmis organizacijomis, imasi būtinų priemonių skatinti arba organizuoti informavimo ir sąmoningumo ugdymo kampanijas, susijusias su nusikaltimų aplinkai prevencija ir kova su jais.
2. Šalys imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad informacija apie priemones, kuriomis galima užkirsti kelią pagal šią Konvenciją pripažintoms nusikalstamoms veikoms, būtų dideliu mastu skleidžiama plačiai visuomenei.

IV skyrius. Materialinė baudžiamoji teisė

1 skirsnis. Tarša, produktai ir medžiagos

12 straipsnis. Su neteisėta tarša susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį tam tikro kiekio medžiagų, energijos ar jonizuojančiosios spinduliuotės išleidimą, išmetimą ar išpylimą į orą, dirvožemį ar vandenį, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.

13 straipsnis. Su produktų pateikimu rinkai pažeidžiant aplinkosaugos reikalavimus susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį produkto pateikimą rinkai pažeidžiant draudimą ar kitą reikalavimą, kuriuo siekiama apsaugoti aplinką, kai naudojant šį produktą į orą, dirvožemį ar vandenį išleidžiamas, išmetamas ar išpilamas tam tikras medžiagų, energijos ar jonizuojančiosios spinduliuotės kiekis, kuris sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, vandens ar dirvožemio kokybei arba – produktą naudojant didesniu mastu, t. y. jį naudojant keliems naudotojams, nepriklausomai nuo jų skaičiaus – didelę žalą gyvūnams ar augalams.

14 straipsnis. Su cheminėmis medžiagomis susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinę reguliuojamų cheminių medžiagų gamybą, pateikimą rinkai arba jų padarymą prieinamų rinkai, jų importą, eksportą ar naudojimą pavieniui, mišiniuose arba gaminiuose, įskaitant jų įtraukimą į gaminius, kai tai yra uždrausta šalies vidaus teisėje, kuria siekiama apsaugoti aplinką, ir kai tai sukelia arba, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.
2. Šalys gali nurodyti valstybės vidaus teisės nuostatas, kurioms jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 1 dalį, ir pranešti apie jas sekretoriatui.

15 straipsnis. Su radioaktyviosiomis medžiagomis susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį radioaktyviųjų medžiagų pagaminimą, nuolatinę gamybą, perdirbimą, tvarkymą, naudojimą, laikymą, sandėliavimą, gabenimą, importą, eksportą ar šalinimą, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.

16 straipsnis. Su gyvsidabriu susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį gyvsidabrio, jo junginių, mišinių ir gyvsidabrio turinčių gaminių gamybą, naudojimą, sandėliavimą, importą ar eksportą, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.

17 straipsnis. Su ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinę ozono sluoksnį ardančių medžiagų gamybą, pateikimą rinkai, importą, eksportą, naudojimą ar išleidimą arba produktų ir įrangos, kuriuose yra tokių medžiagų arba kurių veikimas nuo jų priklauso, gamybą, pateikimą rinkai, importą ar eksportą.

18 straipsnis. Su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinę fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų gamybą, pateikimą rinkai, importą, eksportą, naudojimą ar išleidimą arba produktų ir įrangos, kuriuose yra tokių dujų arba kurių veikimas nuo jų priklauso, pateikimą rinkai ar importą.

2 skirsnis. Atliekos

19 straipsnis. Su neteisėtu atliekų surinkimu, apdorojimu, gabenimu, naudojimu, šalinimu ar siuntimu susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį atliekų rinkimą, apdorojimą, gabenimą, naudojimą ar šalinimą, tokių operacijų priežiūrą ir tolesnę šalinimo aikštelių priežiūrą, įskaitant platintojo arba brokerio funkcijų atlikimą (atliekų tvarkymą), kai tai:
 - (a) susiję su pavojingomis atliekomis, apibrėžtomis pagal vidaus teisę, ir kai jų kiekis nėra nereikšmingas, arba
 - (b) susiję su kitomis nei nurodyta šio straipsnio 1 dalies a punkte atliekomis ir sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą, arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.
2. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį tarpvalstybinį atliekų siuntimą, kai siunčiamas atliekų kiekis nėra nereikšmingas, neatsižvelgiant į tai, ar atliekos siunčiamos viena siunta, ar keliomis siuntomis, kurios pasirodo esančios susijusios.

3 skirsnis. Įrenginiai

20 straipsnis. Su neteisėtu įrenginio, kuriame vykdoma pavojinga veikla, eksploatavimu arba uždarymu susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį įrenginio, kuriame vykdoma pavojinga veikla, eksploatavimą ar uždarymą, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.
2. Šalys gali nurodyti valstybės vidaus teisės nuostatas, kurioms jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 1 dalį, ir pranešti apie jas sekretoriatui.

21 straipsnis. Su neteisėtu įrenginio, kuriame yra pavojingų medžiagų, eksploatavimu arba uždarymu susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį įrenginio, kuriame sandėliuojamos arba naudojamos pavojingos medžiagos arba mišiniai, eksploatavimą ar uždarymą, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.
2. Šalys gali nurodyti valstybės vidaus teisės nuostatas, kurioms jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 1 dalį, ir pranešti apie jas sekretoriatui.

4 skirsnis. Laivai

22 straipsnis. Su neteisėtu laivų perdirbimu susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtus ir tyčinius laivo savininko veiksmus, kuriais nesilaikoma taikytinų reikalavimų laivą perdirbti reikiamus aplinkosaugos standartus atitinkančiuose laivų perdirbimo kompleksuose.

23 straipsnis. Su teršiančių medžiagų pašalinimu iš laivų susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį teršiančių medžiagų pašalinimą iš laivų, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti vandens kokybės pablogėjimą arba žalą jūrų aplinkai.

5 skirsnis. Gamtos ištekliai

24 straipsnis. Su neteisėtu paviršinio arba požeminio vandens ėmimu susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį paviršinio arba požeminio vandens ėmimą, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti didelę žalą paviršinio vandens telkinių ekologinei būklei arba potencialui arba požeminio vandens telkinių kiekybinei būklei.

25 straipsnis. Su prekyba neteisėtai nukirsta mediena susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį neteisėtai nukirstos medienos arba iš jos pagamintų produktų pateikimą rinkai, išskyrus atvejus, kai tai susiję su nereikšmingu kiekiu.

26 straipsnis. Su neteisėta gavyba susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinę gavybą, dėl kurios pagal vidaus teisę turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas arba lygiavertė aplinkosaugos procedūra, kai ši gavyba vykdoma be vidaus teisėje nustatyto teisiškai privalomo gavybos darbų leidimo, susijusio su aplinkosaugos aspektais, ir kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.
2. Šalys gali nurodyti valstybės vidaus teisės nuostatas, kurioms jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 1 dalį, ir pranešti apie jas sekretoriatui.

6 skirsnis. Biologinė įvairovė

27 straipsnis. Su neteisėtu saugomų laukinių gyvūnų ar augalų žudymu, naikinimu, ėmimu ir laikymu susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį saugomų rūšių laukinių gyvūnų ar augalų egzempliorių žudymą, naikinimą, ėmimą ar laikymą, įskaitant egzempliorių ar jų dalių ar išvestinių produktų ėmimą ar laikymą, išskyrus atvejus, kai tai susiję su nereikšmingu tokių egzempliorių kiekiu, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į rūšies apsaugos būklę.

28 straipsnis. Su neteisėta prekyba saugomais laukiniais gyvūnais ar augalais susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį saugomų rūšių laukinių gyvūnų ar augalų egzempliorių, jų dalių ar produktų pardavimą ar siūlymą parduoti, išskyrus atvejus, kai tai susiję su nereikšmingu tokių egzempliorių kiekiu, prireikus atsižvelgiant į rūšies apsaugos būklę.
2. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinę tarpvalstybinę prekybą saugomų rūšių laukiniais gyvūnais ar augalais, jų dalimis ar išvestiniais produktais, išskyrus atvejus, kai tai susiję su nereikšmingu tokių egzempliorių kiekiu, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į rūšies apsaugos būklę.

29 straipsnis. Su neteisėtu buveinių bloginimu saugomoje teritorijoje susijusios nusikalstamos veikos

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį saugomoje teritorijoje esančios buveinės bloginimą arba saugomoje teritorijoje esančių saugomų rūšių gyvūnų trikdymą, kaip apibrėžta vidaus teisėje, kai minėtas bloginimas arba trikdymas yra reikšmingas.
2. Šalys gali nurodyti saugomoje teritorijoje esančias buveines ir saugomas gyvūnų rūšis, kurioms jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 1 dalį, ir pranešti apie jas sekretoriatui.

30 straipsnis. Su invazinėmis svetimomis rūšimis susijusios nusikalstamos veikos

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį invazinių svetimų rūšių, kurios valstybės vidaus teisėje apibrėžtos kaip keliančios susirūpinimą aplinkos požiūriu, įvežimą į nacionalinę teritoriją, pateikimą rinkai, laikymą, veisimą, gabenimą, naudojimą, mainus, leidimą dauginti, auginti ar kultivuoti, paleidimą į aplinką ar platinimą, kai tai sukelia ar, tikėtina, gali sukelti žmogaus

mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro, dirvožemio ar vandens kokybei, arba didelę žalą gyvūnams ar augalams.

7 skirsnis. Itin sunki nusikalstama veika

31 straipsnis. Itin sunki nusikalstama veika

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių pagal savo vidaus teisę itin sunkia nusikalstama veika pripažinti bet kurią pagal šią Konvenciją pripažintą nusikalstamą veiką, kai ji padaroma tyčia ir kai dėl minėtos nusikalstamos veikos sunaikinama pakankamai didelė arba pakankamai didelę ekologinę vertę turinti ekosistema arba saugomoje teritorijoje esanti buveinė arba oro, dirvožemio ar vandens kokybė arba šioms vertybėms padaroma ilgalaikė, plačiai paplitusi reikšminga žala.

8 skirsnis. Baudžiamosios teisės bendrosios nuostatos

32 straipsnis. Kurstymas, bendrininkavimas ir pasikėsinimas

1. Šalys imasi būtinų įstatyminių priemonių nusikalstama veika pripažinti neteisėtą ir tyčinį kurstymą padaryti ar bendrininkavimą darant pagal šią Konvenciją pripažintas nusikalstamas veikas.
2. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių nusikalstamomis veikomis pripažinti neteisėtus ir tyčinius pasikėsinimus padaryti pagal šios Konvencijos 12–21 straipsnius, 23–25 straipsnius, 28 straipsnio 2 dalį ir 30 straipsnį pripažintas nusikalstamas veikas.
3. Šalys apsversto galimybes imtis reikiamų įstatyminių priemonių nusikalstamomis veikomis pripažinti neteisėtus ir tyčinius pasikėsinimus padaryti pagal šios Konvencijos 27 straipsnį ir 28 straipsnio 1 dalį padarytas nusikalstamas veikas.

33 straipsnis. Jurisdikcija

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių, kad nustatytų jurisdikciją bet kurios pagal šią Konvenciją pripažintos nusikalstamos veikos atžvilgiu, kai nusikalstama veika padaroma:
 - (a) jų teritorijoje;
 - (b) laive, plaukiojančiame su jų vėliava;
 - (c) orlaivyje, įregistruotame pagal jų įstatymus, arba
 - (d) jų piliečio.
2. Šalys apsversto galimybes imtis reikiamų įstatyminių priemonių, kad nustatytų jurisdikciją bet kurios pagal šią Konvenciją pripažintos nusikalstamos veikos atžvilgiu, kai nusikalstama veika padaroma prieš jų pilietį.
3. Šalys apsversto galimybes imtis reikiamų įstatyminių priemonių, kad nustatytų jurisdikciją bet kurios pagal šią Konvenciją pripažintos nusikalstamos veikos atžvilgiu, kai nusikaltimu įtariamasis asmuo yra jų teritorijoje ir negali būti išduoti kitai valstybei vien dėl jų pilietybės.
4. Jeigu daugiau negu viena Šalis pareiškia, kad turi jurisdikciją įtariamoms nusikalstamos veikos, pripažintos pagal šią Konvenciją, atžvilgiu, atitinkamos Šalys prireikus konsultuojasi tarpusavyje, siekdamos nustatyti tinkamiausią jurisdikciją baudžiamajam persekiojimui.
5. Nepažeidžiant bendrųjų tarptautinės teisės normų, šioje Konvencijoje neatmetama jokia baudžiamoji jurisdikcija, kuria Šalis naudojasi pagal savo vidaus teisę.

34 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už pagal šią Konvenciją pripažintas nusikalstamas veikas, kurias jų naudai padarė fizinis asmuo, veikęs individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys, einantis to juridinio asmens struktūroje vadovaujamas pareigas, jeigu jis turėjo:
 - (a) įgaliojimus atstovauti juridiniam asmeniui;
 - (b) įgaliojimus juridinio asmens vardu priimti sprendimus arba
 - (c) įgaliojimus vykdyti juridinio asmens vidaus kontrolę.
2. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn ne tik šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, bet ir tais atvejais, kai juridiniam asmeniui pavaldus asmuo įgijo galimybę padaryti pagal šią Konvenciją pripažintą nusikalstamą veiką juridinio asmens naudai dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto fizinio asmens vykdytos nepakankamos priežiūros ar kontrolės.
3. Atsižvelgiant į kiekvienos Šalies teisės principus, juridinio asmens atsakomybė gali būti baudžiamoji, civilinė arba administracinė.
4. Tokia atsakomybė nedaro poveikio nusikalstamą veiką padariusio fizinio asmens baudžiamajai atsakomybei.

35 straipsnis. Sankcijos ir priemonės

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių užtikrinti, kad už pagal šią Konvenciją pripažintas nusikalstamas veikas, kai jas padaro fiziniai asmenys, būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomomis sankcijomis, kuriomis atsižvelgiama į nusikalstamos veikos sunkumą. Galimos sankcijos apima laisvės atėmimą ir taip pat gali apimti pinigines sankcijas.
2. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių užtikrinti, kad juridiniams asmenims, patrauktiems atsakomybėn pagal 34 straipsnį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos, kurios apima baudžiamojo arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir gali apimti kitas priemones, pvz.:
 - (a) teisės verstis komercine veikla atėmimą;
 - (b) teisės į valstybės teikiamas išmokas arba pagalbą atėmimą;
 - (c) draudimus gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas bei koncesijas, taip pat licencijų ir leidimų atėmimą;
 - (d) teisminės priežiūros skyrimą;
 - (e) teismo nutarties dėl likvidavimo priėmimą;
 - (f) licencijų arba leidimų verstis veikla, kurią vykdant buvo padaryta atitinkama nusikalstama veika, sustabdymą, atėmimą arba panaikinimą;
 - (g) kai yra viešasis interesas, viso teismo sprendimo, susijusio su padarytu nusikaltimu aplinkai, arba jo dalies paskelbimą, nedarant poveikio nuostatoms dėl privatumo ar duomenų apsaugos, arba
 - (h) įpareigojimą parengti išsamaus patikrinimo schemas siekiant stiprinti aplinkosaugos standartų laikymąsi.

3. Šalys, kiek tai įmanoma pagal jų vidaus teisės sistemas, priima įstatymines ir kitas priemones, kurių gali prireikti, kad būtų galima įšaldyti, areštuoti ir konfiskuoti:
 - (a) nusikaltimo priemonės – turtą, kuris bet koku būdu visas arba iš dalies panaudotas arba numatomas panaudoti pagal šią Konvenciją pripažintai nusikalstamai veikai ar nusikalstamoms veikoms vykdyti, ir
 - (b) nusikalstamu būdu įgytas pajamas, gautas iš nusikalstamų veikų, pripažintų pagal šią Konvenciją, arba turtą, kurio vertė atitinka minėtas pajamas.
4. Šalys apsversto galimybes pagal savo vidaus teisę imtis reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių, kad į sankcijas ir priemones, taikytinas fiziniams ir juridiniams asmenims, būtų įtrauktas aplinkos atkūrimas pagal šias nuostatas:
 - (a) kompetentinga institucija, laikydamosi tam tikrų sąlygų, dėl nusikalstamos veikos, pripažintos pagal šią Konvenciją, gali nurodyti atkurti aplinką ir
 - (b) kompetentinga institucija gali išduoti nurodymą atkurti aplinką asmens, neįvykdžiusio jo atžvilgiu priimto nurodymo atkurti aplinką, sąskaita, arba tam asmeniui vietoj to arba papildomai gali būti taikomos kitos baudžiamosios arba nebaudžiamosios sankcijos.

36 straipsnis. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių užtikrinti, kad į vieną ar kelias iš toliau nurodytų aplinkybių, jei jos dar nėra nusikalstamos veikos sudėties elementai, pagal atitinkamas vidaus teisės nuostatas būtų galima atsižvelgti kaip į atsakomybę sunkinančias aplinkybes nustatant sankcijas už pagal šią Konvenciją pripažintas nusikalstamas veikas, t. y. į tai, kad:
 - (a) dėl nusikalstamos veikos ekosistemai plačiu mastu buvo padaryta didelė žala arba buvo padaryta didelė ir ilgalaikė žala arba didelė ir neatitaisoma žala;
 - (b) nusikalstama veika buvo padaryta dalyvaujant nusikalstamame susivienijime;
 - (c) darant nusikalstamą veiką buvo naudojami melagingi arba suklastoti dokumentai;
 - (d) nusikalstamą veiką padarė valstybės pareigūnas arba pareigūnai, vykdydami savo pareigas;
 - (e) nusikalstamos veikos vykdytojas anksčiau buvo galutiniu nuosprendžiu nuteistas už nusikalstamas veikas, pripažintas pagal šią Konvenciją, arba
 - (f) dėl nusikalstamos veikos buvo gauta didelė finansinė nauda arba buvo tikimasi ją gauti arba tiesiogiai ar netiesiogiai išvengti didelių išlaidų, jei tokią naudą ar išlaidas galima nustatyti.
2. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta atsakomybę sunkinanti aplinkybė netaikoma nusikalstamai veikai, nurodytai šios Konvencijos 31 straipsnyje.

37 straipsnis. Kitos Šalies paskirtos ankstesnės bausmės

Šalys apsversto galimybes imtis reikiamų įstatyminių priemonių, kad būtų numatyta galimybė nustatant sankcijas atsižvelgti į kitos Šalies galutiniais nuosprendžiais paskirtas bausmes už nusikalstamas veikas, pripažintas pagal šią Konvenciją.

V skyrius. Nusikalstamų veikų tyrimas, baudžiamasis persekiojimas ir proceso teisė

38 straipsnis. Bylos iškėlimas ir tolesnis nagrinėjimas

Šalys imasi reikiamų įstatyminių priemonių užtikrinti, kad pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų tyrimas ar baudžiamasis persekiojimas už jas nebūtų priklausomas nuo skundo ir kad procesas galėtų būti tęsiamas net ir atsiėmus skundą.

39 straipsnis. Teisė dalyvauti procese

Šalys apsversto galimybes pagal savo vidaus teisę imtis reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių, kad asmenims, kurie yra pakankamai suinteresuoti arba remiasi tam tikros teisės pažeidimu, taip pat nevyriausybinėms organizacijoms, skatinančioms aplinkos apsaugą, būtų suteikta teisė dalyvauti baudžiamajame procese dėl nusikalstamų veikų, pripažintų pagal šią Konvenciją, tiek, kiek Šalių vidaus teisės sistemose tokių asmenų ir organizacijų procesinės teisės, pvz., įstojimas civiliniu ieškovu, yra numatytos bylose dėl kitų nusikalstamų veikų.

VI skyrius. Tarptautinis bendradarbiavimas

40 straipsnis. Tarptautinis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose

1. Šalys kuo plačiau bendradarbiauja tarpusavyje pagal šios Konvencijos nuostatas ir taikydamos atitinkamus tarptautinius ir regioninius dokumentus dėl bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir susitarimus, dėl kurių susitarta remiantis vienodais ar abipusiais teisės aktais ir vidaus įstatymais, siekdamos:
 - (a) užkirsti kelią pagal šią Konvenciją pripažintoms nusikalstamoms veikoms, su jomis kovoti ir vykdyti už jas baudžiamąjį persekiojimą, įskaitant turto įšaldymą, areštą ir konfiskavimą;
 - (b) apsaugoti liudytojus ir apie nusikalstamas veikas, pripažintas pagal šią Konvenciją, pranešančius bei su teisingumo sistema bendradarbiaujančius asmenis ir teikti jiems pagalbą;
 - (c) vykdyti nusikalstamų veikų, pripažintų pagal šią Konvenciją, tyrimus bei procesus dėl jų ir
 - (d) vykdyti Šalių teisminių institucijų priimtus atitinkamus nuosprendžius.
2. Jei Šalis, kuri nustato, kad ekstradicija arba savitarpio teisinė pagalba baudžiamosiose bylose priklauso nuo to, ar yra sudaryta sutartis, iš Šalies, su kuria ji neturi tokios sutarties, gauna ekstradicijos arba teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose prašymą, ji, visapusiškai laikydamasi savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę ir laikydamasi prašomosios Šalies vidaus teisėje numatytų sąlygų, gali laikyti šią Konvenciją teisiniu pagrindu ekstradicijai arba savitarpio teisinei pagalbai baudžiamosiose bylose dėl nusikalstamų veikų, pripažintų pagal šią Konvenciją, ir šiuo tikslu gali *mutatis mutandis* taikyti Jungtinių Tautų konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą 16 ir 18 straipsnius.

41 straipsnis. Informacija

1. Šalis, laikydamasi savo vidaus teisės, gali be išankstinio prašymo persiųsti kitai Šaliai informaciją, gautą atliekant savo tyrimus, kai ji mano, kad tokios informacijos atskleidimas galėtų padėti gaunančiajai Šaliai užkirsti kelią pagal šią Konvenciją pripažintoms nusikalstamoms veikoms arba padėti jai pradėti ar vykdyti tokių

nusikalstamų veikų tyrimus ar procesus dėl jų, arba kad dėl tokio atskleidimo ta Šalis galėtų pateikti bendradarbiavimo prašymą pagal šios Konvencijos 40 straipsnį.

2. Šalis, gaunanti bet kokią informaciją pagal šio straipsnio 1 dalį, pateikia tokią informaciją savo kompetentingoms institucijoms, kad būtų galima pradėti procesą, jei jis laikomas tinkamu, arba kad į šią informaciją būtų galima atsižvelgti atitinkamose civilinėse ir baudžiamosiose bylose.
3. Informaciją teikianti Šalis pagal savo nacionalinę teisę gali nustatyti tokios informacijos naudojimo sąlygas gaunančiajai Šaliai. Gaunančiajai Šaliai tos sąlygos yra privalomos.

42 straipsnis. Duomenų apsauga

Šalis asmens duomenis perduoda pagal šios Konvencijos 40 ir 41 straipsnius tik tuo atveju, jei laikomasi sąlygų, nustatytų taikytinuose teisės aktuose ir tarptautiniuose susitarimuose dėl asmens duomenų apsaugos.

VII skyrius. Apsaugos priemonės

43 straipsnis. Nukentėjusiųjų padėtis nusikalstamų veikų tyrimuose ir baudžiamajame procese

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių, kad apsaugotų nukentėjusiųjų teises ir interesus visais nusikalstamų veikų tyrimo ir baudžiamojo proceso etapais, laikydamosi savo vidaus teisės, visų pirma:
 - (a) informuotų nukentėjusiųjų apie jų teises ir jiems suteiktinas paslaugas ir, gavus prašymą, apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi dėl jų skundo, apie pareikštus kaltinimus ir apie baudžiamojo proceso eigą, išskyrus išimtinis atvejus, kai toks pranešimas gali neigiamai paveikti tinkamą bylos nagrinėjimą ir nukentėjusiųjų vaidmenį jame bei jų bylų baigtį;
 - (b) suteiktų jiems galimybę būti išklausytiems laikantis procesinių vidaus teisės normų, pateikti įrodymus ir pasirinkti būdus, kaip tiesiogiai arba per tarpininką išsakyti savo nuomonę, poreikius ir susirūpinimą keliančius klausimus ir į juos būtų atsižvelgta;
 - (c) suteiktų jiems tinkamas paramos paslaugas, kad jų teisės ir interesai būtų tinkamai pristatyti ir į juos būtų atsižvelgta, ir
 - (d) užtikrintų priemones, kuriomis nukentėjusieji ir jų šeimų nariai būtų apsaugoti nuo antrinės ir pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto.
2. Šalys imasi reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių užtikrinti, kad nukentėjusieji nuo pat pirmo kontakto su kompetentingomis institucijomis turėtų galimybę susipažinti su informacija apie atitinkamus teismo ir administracinius procesus.
3. Šalys užtikrina, kad nukentėjusieji galėtų gauti teisinę pagalbą, jeigu baudžiamajame procese turi bylos šalies statusą. Sąlygos ar procesinės normos, pagal kurias nukentėjusieji gali gauti teisinę pagalbą, nustatomos valstybės vidaus teisėje.
4. Šalys imasi reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių užtikrinti, kad asmenys, nukentėję nuo nusikalstamos veikos, pripažintos pagal šią Konvenciją, padarytos kitos Šalies nei ta, kurioje jie gyvena, teritorijoje, galėtų pateikti skundą savo gyvenamosios vietos valstybės kompetentingoms institucijoms, jei jie to padaryti negali toje Šalyje,

kurioje buvo padaryta nusikalstama veika, arba sunkaus nusikaltimo atveju, kaip apibrėžta tos Šalies vidaus teisėje, jei to daryti nukentėjusieji nenori.

5. Šalys imasi reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių, kad grupių, fondų, asociacijų, vyriausybinių ar nevyriausybinių organizacijų nariai, gavę nukentėjusiųjų sutikimą, galėtų jiems padėti ir (arba) juos paremti baudžiamajame procese dėl pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų, nebent būtų priimtas priešingas motyvuotas sprendimas.

44 straipsnis. Liudytojų apsauga

1. Šalys imasi reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių, kad liudytojams baudžiamajame procese dėl pagal šią Konvenciją pripažintų nusikalstamų veikų ir, kai tinkama, jų giminaičiams ir kitiems jų artimiesiems suteiktų veiksmingą ir tinkamą apsaugą nuo bet kokios formos galimo keršto ar bauginimo.
2. Šio straipsnio 1 dalis taip pat taikoma nukentėjusiesiems, jei jie yra liudytojai.

45 straipsnis. Asmenų, pranešančių apie nusikalstamas veikas arba bendradarbiaujančių su teisingumo sistema, apsauga

Šalys imasi reikiamų įstatyminių ir kitų priemonių, kad asmenims, pranešantiems apie pagal šią Konvenciją pripažintas nusikalstamas veikas ar kitaip bendradarbiaujantiems su nusikalstamų veikų tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo institucijoms, suteiktų veiksmingą ir tinkamą apsaugą.

VIII skyrius. Stebėsenos mechanizmas

46 straipsnis. Šalių komitetas

1. Šalių komitetą sudaro šios Konvencijos Šalių atstovai.
2. Šalių komitetą sušaukia Europos Tarybos generalinis sekretorius. Pirmasis posėdis surengiamas per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo ją ratifikavusiai 10-ajai valstybei signatarei. Vėliau komitetas susirenka į posėdį, kai to prašo ne mažiau kaip trečdalis Šalių arba generalinis sekretorius.
3. Šalių komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.
4. Bet kuri Šalis, kuri nėra Europos Tarybos narė, prisideda prie Šalių komiteto veiklos finansavimo. Šalies, kuri nėra Europos Tarybos narė, įnašą kartu nustato Ministrų Komitetas ir ta Šalis, nesanti Europos Tarybos narė.

47 straipsnis. Kiti atstovai

1. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja, žmogaus teisių komisaras, Europos nusikalstamumo problemų komitetas (CDPC) ir kiti atitinkami Europos Tarybos tarpvyriausybiniai komitetai į Šalių komitetą skiria po vieną atstovą.
2. Ministrų Komitetas gali pakviesti kitus Europos Tarybos organus, pasikonsultavus su Šalių komitetu, paskirti atstovą į Šalių komitetą.
3. Pilietinės visuomenės, visų pirma nevyriausybinių organizacijų, atstovai atitinkamose Europos Tarybos taisyklėse nustatyta tvarka gali būti priimti į Šalių komitetą stebėtojais.
4. Pagal šio straipsnio 1–3 dalis paskirti atstovai dalyvauja Šalių komiteto posėdžiuose be teisės balsuoti.

48 straipsnis. Šalių komiteto funkcijos

1. Šalių komitetas stebi šios Konvencijos įgyvendinimą. Šalių komiteto darbo tvarkos taisyklėse nustatoma šios Konvencijos įgyvendinimo vertinimo tvarka.
2. Šalių komitetas padeda valstybėms rinkti informaciją, patirtį ir gerosios praktikos pavyzdžius, juos analizuoti ir jais keistis, kad pagerintų valstybių gebėjimus saugoti aplinką pagal baudžiamąją teisę.
3. Šalių komitetas prireikus:
 - (a) padeda palengvinti šios Konvencijos veiksmingą taikymą ir įgyvendinimą, įskaitant bet kokių problemų ir bet kokio pareiškimo ar išlygos, padarytų pagal šią Konvenciją, poveikio nustatymą, ir
 - (b) pareiškia nuomonę bet kokių klausimų, susijusių su šios Konvencijos taikymu, bei palengvina keitimąsi informacija apie svarbius teisinius, politinius ar technologinius pokyčius.
4. Šalių komitetui atlikti savo funkcijas pagal šį straipsnį padeda Europos Tarybos sekretoriatas.
5. Europos nusikalstamumo problemų komitetas (CDPC) periodiškai informuojamas apie šio straipsnio 1–3 dalyse nurodytą veiklą.

IX skyrius. Ryšiai su kitais tarptautinės teisės šaltiniais

49 straipsnis. Ryšiai su kitais tarptautinės teisės šaltiniais

1. Ši Konvencija neturi įtakos teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš tarptautinės paprotinės teisės ir kitų tarptautinių konvencijų, kurių Šalimis yra arba tampa šios Konvencijos Šalys ir kuriose yra nuostatų dėl šios Konvencijos reglamentuojamų klausimų.
2. Norėdamos papildyti arba patobulinti Konvencijos nuostatas arba palengvinti joje įtvirtintų principų įgyvendinimą, šios Konvencijos Šalys gali tarpusavyje sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų.
3. Nė viena šios Konvencijos nuostata neturi įtakos valstybių ir asmenų teisėms, pareigoms ir atsakomybei pagal tarptautinę teisę.

X skyrius. Konvencijos pataisos

50 straipsnis. Konvencijos pataisos

1. Bet koks Šalies pateiktas šios Konvencijos pataisos pasiūlymas perduodamas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, kuris jį persiunčia Europos Tarybos valstybėms narėms, bet kuriai valstybei signatarei, bet kuriai Šaliai, Europos Sąjungai, bet kuriai valstybei, pakviestai pasirašyti šią Konvenciją pagal 53 straipsnio nuostatas, ir bet kuriai valstybei, pakviestai prisijungti prie šios Konvencijos pagal 54 straipsnio nuostatas.
2. Europos Tarybos Ministrų Komitetas apsveria siūlomą pataisą ir, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis, kurios nėra Europos Tarybos narės, gali priimti tą pataisą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta balsų dauguma.

3. Pagal šio straipsnio 2 dalį Ministrų Komiteto patvirtintos pataisos tekstas perduodamas Šalims priimti.
4. Pagal 2 dalį priimta pataisa įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus mėnesio laikotarpiui nuo tos dienos, kai Šalys informuoja Europos Tarybos generalinį sekretorių apie sutikimą su pataisa, dieną.

XI skyrius. Baigiamosios nuostatos

51 straipsnis. Konvencijos poveikis

1. Šios Konvencijos nuostatos nedaro poveikio jau galiojančioms arba galinčioms įsigalioti valstybės vidaus teisės ir privalomų tarptautinių dokumentų nuostatoms, pagal kurias asmenims suteikiamos arba būtų suteiktos palankesnės teisės nusikaltimų aplinkai prevencijos ir kovos su jais srityje.
2. Šalys, kurios yra Europos Sąjungos valstybės narės, palaikydamos tarpusavio santykius taiko Europos Sąjungos taisykles, kuriomis reglamentuojami šios Konvencijos taikymo sričiai priskiriami klausimai. Tai nedaro poveikio visapusiškam šios Konvencijos taikymui jų santykiuose su kitomis Šalimis.

52 straipsnis. Ginčų sprendimas

1. Bet kokio ginčo, galinčio kilti dėl šios Konvencijos nuostatų taikymo ar aiškinimo, Šalys pirmiausia siekia jį spręsti derybų, taikinimo, arbitražo arba bet koku kitu taikaus susitarimo būdu, dėl kurio jos tarpusavyje susitarė.
2. Europos Tarybos Ministrų Komitetas gali nustatyti ginčų sprendimo procedūras, kuriomis Šalys, jeigu taip susitartų, galėtų naudotis sprendamos ginčą.

53 straipsnis. Pasirašymas ir įsigaliojimas

1. Ši Konvencija pateikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms, rengiant Konvenciją dalyvavusioms valstybėms, kurios nėra Europos Tarybos narės, ir Europos Sąjungai.
2. Ši Konvencija turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.
3. Ši Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kai 10 šios Konvencijos signatarių, įskaitant bent aštuonias Europos Tarybos valstybes nares, pagal šio straipsnio 2 dalį išreiškia sutikimą laikytis šios Konvencijos, dieną.
4. Bet kuriai šio straipsnio 1 dalyje nurodytai valstybei arba Europos Sąjungai, vėliau išreiškusiai savo sutikimą laikytis Konvencijos, Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kai deponuojamas jos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas, dieną.

54 straipsnis. Prisijungimas prie Konvencijos

1. Įsigaliojus šiai Konvencijai, Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti bet kurią Europos Tarybos nare nesančią valstybę, kuri nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, prisijungti prie šios Konvencijos priimant sprendimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta balsų dauguma ir vieningai balsavus Šalių atstovams, turintiems teisę posėdžiauti Ministrų Komitete.

2. Prisijungiančiosiose valstybėse Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią prisijungimo dokumentas deponuojamas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, dieną.

55 straipsnis. Teritorinis taikymas

1. Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga, pasirašydama šią Konvenciją arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali nurodyti teritoriją (-as), kuriai (-ioms) taikoma ši Konvencija.
2. Bet kuri Šalis gali vėliau Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pareiškimu išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai toje deklaracijoje nurodytai teritorijai, už kurios tarptautinius santykius ji yra atsakinga arba kurios vardu ji turi įgaliojimus prisiimti išipareigojimus. Tokioje teritorijoje Konvencija įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pareiškimą, dieną.
3. Kiekvienas pareiškimas pagal dvi pirmesnes šio straipsnio dalis dėl kiekvienos iš jame nurodytų teritorijų gali būti atšauktas Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pranešimu. Atšaukimas įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą, dieną.

56 straipsnis. Išlygos

1. Jokiai šios Konvencijos nuostatai negali būti daroma jokių išlygų, išskyrus numatytąsias šio straipsnio 2 ir 3 dalyse.
2. Bet kuri valstybė ar Europos Sąjunga, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pareiškimu gali pareikšti, kad pasilieka teisę netaikyti šios Konvencijos 33 straipsnio 1 dalies d punkte išdėstytų nuostatų arba jas taikyti tik ypatingais atvejais ar sąlygomis.
3. Pagal suderintą teisę regioninės integracijos organizacija ir tos organizacijos valstybės narės, pasirašydamos arba deponuodamos savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pareiškimu gali nurodyti:
 - (a) šios Konvencijos 3 straipsnio a punkte vartojamos sąvokos „neteisėtas“ taikymo sritį ir
 - (b) sąvokų „vidaus teisė“, „vidaus nuostatos“, „saugoma“ ir „reikalavimas“, vartojamų apibrėžiant šios Konvencijos 13 ir 14, 19–22 ir 26–30 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, taikymo sritis.
4. Bet kuri Šalis gali Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pareiškimu visiškai arba iš dalies atšaukti išlygą. Šis pareiškimas įsigalioja nuo tos dienos, kurią jį gauna generalinis sekretorius.

57 straipsnis. Denonsavimas

1. Bet kuri Šalis gali bet kuriuo metu Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pranešimu denonsuoti šią Konvenciją.
2. Toks denonsavimas įsigalioja pirmą kito mėnesio, einančio pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kai generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą, dieną.

58 straipsnis. Pranešimas

Europos Tarybos generalinis sekretorius Europos Tarybos valstybės nars, jos narėmis nesančias valstybes, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, visas signatares, visas Šalis, Europos Sąjungą ir visas valstybes, pakviestas prisijungti prie šios Konvencijos, informuoja apie:

- (a) kiekvieną pasirašymą;
- (b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;
- (c) visas šios Konvencijos įsigaliojimo datas sutinkamai su jos 53 ir 54 straipsniais;
- (d) kiekvieną pataisą, priimtą pagal 50 straipsnį, ir apie tokios pataisos įsigaliojimo datą;
- (e) kiekvieną išlygą, padarytą pagal 56 straipsnį, ir apie tokios išlygos atšaukimą;
- (f) kiekvieną pagal 57 straipsnio nuostatas gautą denonsavimą arba
- (g) kiekvieną su šia Konvencija susijusį aktą, pranešimą ar informaciją.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta [vieta] [202x] m. d. anglų ir prancūzų kalbomis (tekstas autentiškas abiem kalbomis) vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos generalinis sekretorius patvirtintas kopijas perduoda kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, jos narėmis nesančioms valstybėms, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, Europos Sąjungai ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos.

2 PRIEDAS

Išlyga dėl tam tikrų sąvokų apibrėžties pagal Europos Tarybos konvenciją dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę

Pagal Konvencijos dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (toliau – Konvencija) 56 straipsnio 3 dalį Europos Sąjunga pareiškia, kad Konvencijos 3 straipsnio a punkte vartojamai sąvokai „neteisėtas“ apibrėžti vartojama sąvoka „vidaus įstatymas“ Europos Sąjungai reiškia Sąjungos teisę, kuria padedama siekti vieno iš Sąjungos aplinkos politikos tikslų, nustatytų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 straipsnio 1 dalyje, taip pat Europos Sąjungos valstybės narės įstatymą, kitą teisės aktą ar administracinę nuostatą arba valstybės narės kompetentingos institucijos priimtą sprendimą, kuriuo įgyvendinama atitinkama Sąjungos teisė. Ta pati reikšmė taikoma ir sąvokoms „vidaus teisė“ ir „vidaus nuostatos“, vartojamoms apibrėžiant atitinkamus veiksmus pagal Konvencijos 14, 19, 20, 21, 26, 29 ir 30 straipsnius. Be to, sąvokos „saugoma“ ir „reikalavimas“, vartojamos apibrėžiant atitinkamus veiksmus pagal Konvencijos 13, 22, 27, 28 ir 29 straipsnius, aiškinamos pagal pirmiau apibrėžtą vidaus teisę.